

SIKKERHETSDATABLAD

GrasAAT SX

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommissjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato 26.03.2015

Revisjonsdato 25.05.2020

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn GrasAAT SX

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Kjemikaliets bruksområde Ensileringsmiddel for gras og andre fôrvekster.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet**Produsent**

Firmanavn ADDCON Nordic AS

Besøksadresse Herøya Industrial park B-85, Hydrovegen 55

Postadresse Postboks 1138, 3905 Porsgrunn

Postnr. 3936

Poststed Porsgrunn

Land Norge

Telefon +47 35 56 41 00

E-post oyvind.oskarsen.due@addcon.com

Hjemmeside www.addcon.com

Org. nr. 988 774 677

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon Telefon: +47 35 56 41 37/ mob +47 48 26 91 48
Beskrivelse: Tilgjengelig i kontortiden: HMS&K ADDCON Nordic AS Øyvind O. Due:

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS] Eye Dam. 1; H318
 Skin Irrit. 2; H315

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensetning på merkeetiketten	Maursyre 34 – 40 %, Natriumformiat 20 – 24 %, Propionsyre 16 – 20 %, Sorbinsyre 0,5 – 1,5 %, Vann 19 – 25 %, Karamellfarge 0.01 – 0.08 %
Varselord	Fare
Faresetninger	H318 Gir alvorlig øyeskade. H315 Irriterer huden.
Sikkerhetssetninger	P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden. P102 Oppbevares utilgjengelig for barn. P280 Benytt vernehansker / verneklær / øyevern / ansiktsvern. P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. P313 Søk legehjelp.

2.3. Andre farer

Generell farebeskrivelse	Fare for alvorlig øyeskade. Irriterer luftveiene og huden.
--------------------------	---

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komposisjonstype	Stoffblanding			
Formuleringstype	AP Andre produkter			
Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold	Noter
Maursyre	CAS-nr.: 64-18-6	Flam. Liq. 3; H226	34 – 40 %	
	EC-nr.: 200-579-1	Acute Tox. 3; H331		
	REACH reg. nr.: 01-2119491174-37-0000	Acute Tox. 4; H302		
		Skin Corr. 1A; H314		
Natriumformiat	CAS-nr.: 141-53-7		20 – 24 %	
	EC-nr.: 205-488-0			
	REACH reg. nr.: 01-2119486468-21-0003			
Propionsyre	CAS-nr.: 79-09-4	Flam. Liq. 3; H226	16 – 20 %	
	EC-nr.: 201-176-3	Skin Corr. 1B; H314		
	Indeksnr.: 607-089-00-0			

Sorbinsyre	CAS-nr.: 110-44-1 EC-nr.: 203-768-7	Skin Irrit. 2; H315 Eye Irrit. 2; H319 STOT SE3; H335	0,5 – 1,5 %
Vann	CAS-nr.: 7732-18-5 EC-nr.: 231-791-2		19 – 25 %
Karamellfarge	CAS-nr.: 8028-89-5 EC-nr.: 232-435-9		0.01 – 0.08 %
Komponentkommentarer	Produktet er klassifisert etter uttesting etter OECD Guideline 404 "Acute Dermal Irritation/Corrosion test" April 2002. For fullstendig tekst til inngående komponenters farse setninger, se punkt 16.		

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Hold pasienten i ro, sørg for varme og frisk luft. Vanlig førstehjelp. Konsulter lege.
Innånding	Se under "Generelt". Ved tegn til tap av bevisstheten eller annet ubehag, kontakt lege.
Hudkontakt	Skyll huden med store mengder vann, samtidig som tilsølte klær, armbåndsurs o.l. fjernes. Vask deretter med såpe og vann. Utvasket hudfett kan erstattes med en god fuktighetskrem. Dersom irritasjon vedvarer etter vask, må lege kontaktes.
Øyekontakt	Skyll øyeblikkelig med en myk stråle lunkent vann i minst 15 minutter. Hold øynene åpne. Skaff øyeblikkelig legehjelp eller transport til sykehus. Fortsett å skylle.
Svelging	FREMKALL IKKE BREKNING! Gi 1-2 glass vann å drikke hvis den skadede er ved full bevissthet. Tilkall lege.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Medisinsk behandling	Giftinformasjonssentralen kan gi opplysninger om kjemikaliers giftighet og behandlinger ved forgiftning, telefon: 22 59 13 00.
----------------------	--

AVSNITT 5: BRANNSLOKKingSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler	Produktet selv er ikke brennbart. Slukningsmiddel velges med hensyn til omgivende brann.
------------------------	--

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	Ved termisk dekomponering dannes: Karbondioksid (CO ₂). Karbonmonoksid (CO).
----------------------------	--

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Benytt friskluftsmaske og fullt verneutstyr når produktet er involvert i brann. Brannmannskap må benytte full brannbekledning. Evakuer alt personell. Brannen
-----------------------	---

Annen informasjon

bekjempes fra best mulig beskyttet plass.

Flammeutsatte beholdere kan kjøles med vann eller flyttes til sikkert område hvis mulig uten risiko.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell

Benytt angitt verneutstyr. Se pkt 8. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø

Forhindre utslipp av større mengder til avløp. Produktet/stoffet er biologisk nedbrytbart.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Opprydding

Absorber i vermikulitt, tørr sand eller jord og fyll i beholdere. Fjern tørt materiale først (mekanisk oppsamling). Oppsamlet materiale has i egnede beholdere som merkes med innhold og avhendes ihht. pkt. 13. Mindre mengder kan benyttes som gjødsel eller bringes til godkjent fyllplass.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering

Unngå søl, hud- og øyekontakt. Unngå innånding av damp/sprøytetåke. Benytt verneutstyr som angitt i punkt 8.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring

Må oppbevares i godt ventilerte bygninger eller under halvtak. Kan evt. lagres under åpen himmel i avlåst område. Må holdes adskilt fra salpetersyre, nitrater, nitritt og peroksid.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametere

Komponentnavn	Identifikasjon	Grenseverdier	Norm år
Maursyre	CAS-nr.: 64-18-6	8 timers grenseverdi: 9 mg/m ³	Norm år: 2013
Propionsyre	CAS-nr.: 79-09-4	8 timers grenseverdi: 5 ppm 8 timers grenseverdi: 30 mg/m ³ 8 timers grenseverdi: 10 ppm	Norm år: 2013

DNEL / PNEC

Komponent	Maursyre
DNEL	<p>Gruppe: Profesjonell Eksponeringsvei: Kortsiktig (akutt) – Oral – Lokal effekt Verdi: 19 mg/m³ Referanse: Systemiske effekter i tillegg til lokal effekt.</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) – Oral – Lokal effekt Verdi: 3 mg/m³ Referanse: Systemiske effekter i tillegg til lokal effekt.</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Kortsiktig (akutt) – Oral – Lokal effekt Verdi: 9,5 mg/m³ Referanse: Systemiske effekter i tillegg til lokal effekt.</p> <p>Gruppe: Profesjonell Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) – Oral – Lokal effekt Verdi: 9,5 mg/m³ Referanse: Systemiske effekter i tillegg til lokal effekt.</p>
PNEC	<p>Eksponeringsvei: Ferskvann Verdi: 2 mg/l</p> <p>Eksponeringsvei: Jord Verdi: 1,5 mg/kg</p> <p>Eksponeringsvei: Sediment i saltvann Verdi: 1,34 mg/kg</p> <p>Eksponeringsvei: Sediment i ferskvann Verdi: 13,4 mg/kg</p> <p>Eksponeringsvei: Saltvann Verdi: 0,2 mg/l</p> <p>Eksponeringsvei: Renseanlegg STP Verdi: 7,2 mg/l</p> <p>Verdi: 1 mg/l Referanse: Sporadisk frigivelse.</p>
Komponent	Propionsyre
DNEL	<p>Gruppe: Profesjonell Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) – Innånding – Lokal effekt Verdi: 31 mg/m³</p> <p>Gruppe: Profesjonell Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) – Innånding – Systemisk effekt Verdi: 31 mg/m³</p> <p>Gruppe: Profesjonell Eksponeringsvei: Kortsiktig (akutt) – Innånding – Systemisk effekt Verdi: 62 mg/m³</p>

Gruppe: Profesjonell
Eksponeeringsvei: Langsiktig (gjentatt) – Innånding – Systemisk effekt
Verdi: 132 mg/kg bw/d

Gruppe: Profesjonell
Eksponeeringsvei: Langsiktig (gjentatt) – Dermal
Verdi: 260 µg/cm²

Gruppe: Profesjonell
Eksponeeringsvei: Kortsiktig (akutt) – Innånding – Lokal effekt
Verdi: 62 mg/m³

8.2. Eksponeeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Ved eksponeringskontroll: Vurder egnet metode for prøvetaking og om stasjonær eller mobil prøvetaking er mest hensiktsmessig. Egnet prøvetakingsmetode kan være absorpsjon av maursyre i lutløsning. Kontakt Hydro Formates for nærmere informasjon.

All håndtering skal foregå på godt ventilert sted. Mekanisk ventilasjon og punktavsug kan behøves. Sørg for adgang til rikelige mengder vann. Alt verneutstyr skal være CE-merket.

Varselsskilt

Forholdsregler for å hindre eksponering

Egnede tekniske tiltak

Ved eksponeringskontroll: Vurder egnet metode for prøvetaking og om stasjonær eller mobil prøvetaking er mest hensiktsmessig. Egnet prøvetakingsmetode kan være absorpsjon av maursyre i lutløsning. Kontakt Hydro Formates for nærmere informasjon.

All håndtering skal foregå på godt ventilert sted. Mekanisk ventilasjon og punktavsug kan behøves. Sørg for adgang til rikelige mengder vann. Alt verneutstyr skal være CE-merket.

Øye- / ansiktsvern

Øyevern

Bruk godkjente vernebriller eller ansiktsskjerm.

Egnet øyebeskyttelse

Bruk godkjente vernebriller eller ansiktsskjerm.

Håndvern

Egnede hansker

Bruk vernehansker av motstandsdyktig materiale, f.eks. Neoprengummi. Polyvinylklorid (PVC). Gjennomtrengningstiden for hanskematerialet er ikke testet for dette produktet. Skift hansker ofte. Gjennomtrengningstiden kan variere med hanskens tykkelse, arbeidsoperasjon og eksponering.

Hudvern

Egnede verneklær

Ved risiko for direkte kontakt eller sprut skal verneklær benyttes, gjerne av PVC.

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern, generelt Bruk åndedrettsvern dersom produktet må håndteres i trange rom. Gassfilter A/P2 (organiske gasser og støv).

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Væske
Farge	Brun
Lukt	Skarp maursyre.
pH	Status: I handelsvare Verdi: < 3,8
Frysepunkt	Verdi: -12 °C
Kokepunkt / kokepunktintervall	Verdi: ~ 100 °C
Relativ tetthet	Verdi: 1,24 – 1,30 kg/dm ³ v.20 °C
Løslighet	Medium: Vann Navn: Blandbar med vann.

9.2. Andre opplysninger

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet Når produktet blandes med fuktig grasmasse frigjøres maursyre.

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

10.4. Forhold som skal unngås

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås Produktet reagerer med salpetersur syre og andre nitrogeniserende stoffer (Kofa-produkter)

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter Ved termisk dekomponering dannes karbonmonoksid (CO) og karbondioksid (CO₂).

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Komponent	Maursyre
Akutt giftighet	Type toksisitet: Akutt

Testet effekt: LD50
Eksponeringsvei: Oral
Verdi: 730 mg/kg
Forsøksdyreart: Rotte Rotte
Kommentarer: OECD Guideline 401 BASF-test

Type toksisitet: Akutt
Testet effekt: LC50
Eksponeringsvei: Innånding.
Varighet: 4 h
Verdi: 7,85 mg/l
Forsøksdyreart: Rotte
Kommentarer: BASF-test

Øvrige helsefareopplysninger

Innånding	Sterkt irriterende. Innånding kan føre til irritasjon i luftveiene, hoste og åndenød.
Hudkontakt	Væsken irriterer huden.
Øyekontakt	Damp eller sprut kan gi nedsatt syn eller synstap. Fare for alvorlig øyeskade.
Svelging	Kan gi magesmerter eller brekninger. Skadde slimhinner kan utvikle infeksjon. Svelging kan føre til at litt av produktet kommer over i lungene og forårsaker kjemisk lungebetennelse. Faren øker ved oppkast som kan komme spontant på grunn av irritasjon av slimhinnene.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Komponent	Natriumformiat
Akvatisk toksisitet, fisk	Verdi: > 1000 mg/l Testvarighet: 96 timer Art: Onchorhynchus mykiss Metode: LC 50
Komponent	Propionsyre
Akvatisk toksisitet, fisk	Verdi: 51,0 – 73,2 mg/l Testvarighet: 96 t Art: Onchorynchus mykiss Metode: LC50
Komponent	Natriumformiat
Akvatisk toksisitet, alge	Verdi: = 790 mg/l Testvarighet: 48 timer Art: Pseudokirchneriella subcapitata Metode: EC 50
Komponent	Natriumformiat
Akvatisk toksisitet, krepsdyr	Verdi: > 1000 mg/l Testvarighet: 48 timer Art: Daphnia magna Metode: EC 50

Komponent	Propionsyre
Akvatisk toksisitet, krepsdyr	Verdi: 21,0 – 24,6 mg/l Testvarighet: 48t Art: Dahnia magna Metode: EC50
Økotoksisitet	Det forventes ingen økologiske effekter ved normal bruk. Produktet skal likevel behandles med forsiktighet og ikke avhendes eller slippes ukontrollert ut i naturen.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Beskrivelse / vurdering av persistens og nedbrytbarhet	Bioakkumulerer ikke.
Komponent	Natriumformiat
Biologisk nedbrytbarhet	Verdi: = 92 % Metode: OECD 301E Testperiode: 21 dager
Komponent	Propionsyre
Biologisk nedbrytbarhet	Verdi: 95 % Testperiode: 10 dager

12.3. Bioakkumuleringsevne

Komponent	Natriumformiat
Biokonsentrasjonsfaktor (BCF)	Verdi: = 3,16 Metode: Calculated Bcfwin (v2.15)
Bioakkumulering, kommentarer	Bioakkumulerer ikke.

12.4. Mobilitet i jord

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

12.6. Andre skadevirkninger

Økologisk tilleggsinformasjon	Maursyre forekommer naturlig i planter og insekter.
-------------------------------	---

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikali	Klassifisert som farlig avfall. Mindre mengder kan spres på mark (som gjødsel) eller spyles til kloakk med store mengder vann. Større spill må først nøytraliseres med knust kalkstein eller liknende basisk materiale. Store mengder skal leveres til godkjent mottak.
Avfallskode EAL	Avfallskode EAL: EAL: 02 01 08: Landbrukskjemisk avfall Klassifisert som farlig avfall: Ja
NORSAS	7134: Surt organisk avfall.
Annen informasjon	Angivelse av avfallsstoffnummer og EAL-kode er kun veiledende. De endelige

avfallskoder må bestemmes av sluttbruker basert på den faktiske bruken av produktet.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

Farlig gods

Nei

14.1. FN-nummer

14.2. FN-forsendelsesnavn

14.3. Transportfareklasse(r)

14.4. Emballasjegruppe

14.5. Miljøfarer

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

14.7. Maritim transport i bulk i henhold til IMO-instrumenter

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Referanser (Lover/Forskrifter)

Norsk stoffliste 2002 (Statens forurensningstilsyn, Arbeidstilsynet, Direktoratet for brann- og elsikkerhet). Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære (Arbeidstilsynet, best.nr. 361). ADR, RID, IMDG, IATA. Micromedex Tomes CPS System. Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier (2002)
Forskrift om farlig avfall (2003).
Forskrift om utarbeidelse, distribusjon m.v. av helse-, miljø- og sikkerhetsdatablader. (01.08.2002)

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).

H226 Brannfarlig væske og damp.
H302 Farlig ved svelging.
H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
H315 Irriterer huden.
H318 Gir alvorlig øyeskade.
H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.
H331 Giftig ved innånding.
H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

Viktige litteraturreferanser og datakilder

Datablad fra leverandør.

Versjon

4